

Motion till riksdagen 2007/08:A386

av Ulf Holm m.fl. (mp)

Utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 13 Arbetsmarknad enligt uppställning:

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
10:2	Integrationsåtgärder	125	125	125
10:3	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	380	380	380
10:6	Jämställdhetsombudsmannen (JämO)	5	5	5
22:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och övriga kostnader	4 008	7 088	7 268
22:3	Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader	900	750	750
Summa för utgiftsområdet		5 418	8 348	8 528

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja anslaget Integrationsåtgärder.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anslå medel för att förstärka arbetet i antidiskrimineringsbyråerna.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avsätta medel till Centrum mot rasism och organisationen Arbete mot rasism.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en minoritetspolitik som omfattar flera etniska grupper i samhället.¹
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja anslaget Kommunersättningar vid flyktingmottagande.

Fel! Okänt namn på

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja anslaget Jämställdhetsombudsmannen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja anslaget Bidrag till arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstöd.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att friåret bör återinföras, till en kostnad på 250 miljoner kronor, enligt samma förutsättningar som gällde innan det avskaffades av den borgerliga riksdagsmajoriteten.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetslöshet med a-kassa och deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin ska berättiga till en ersättning motsvarande 80 % av tidigare dagsförtjänst.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de kvalifikationsregler för ersättning från arbetslöshetsförsäkringen som gällde före regeringsskiftet 2006 bör återinföras.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om begränsning av deltidsarbetslösas möjlighet till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ytterligare två karensdagar bör införas i arbetslöshetsförsäkringen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av arbetslöshetsavgifter.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att antalet platser i arbetsmarknadsprogrammen bör ökas med 11 000 platser 2008 och med 6 000 platser per år 2009 och 2010 i förhållande till regeringens förslag.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör skjutas till 200 miljoner kronor så att starta-eget-bidraget kan återinföras.
17. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 14 Arbetsliv enligt uppställning:

Anslag (nr)	Anslagsförändring (miljoner kronor)		
	2008	2009	2010
23:1 Arbetsmiljöverket	83	83	83
24:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	10	10	10
Summa för utgiftsområdet	93	93	93

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja anslaget Arbetsmiljöverket.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja anslaget Särskilda jämställdhetsåtgärder.

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 5 hänvisat till KU.

Fel! Okänt namn på

Inledning

En aktiv arbetsmarknadspolitik

Miljöpartiet de gröna anser att arbetsmarknadspolitiken i första hand ska syfta till att förena människors rätt till arbete och arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft. De senaste årens utveckling har, främst beroende av högkonjunktur, inneburit högre sysselsättning och lägre arbetslöshet, vilket vi ser som mycket positivt. Det visar också på att den politik vi förde förra mandatperioden bidragit till dagens höga sysselsättningssiffror. Men fortfarande är arbetslösheten hög. Det gäller i synnerhet bland ungdomar och personer med annan etnisk bakgrund än svensk, vilka dessutom i högre grad än andra tvingas till otrygga anställningsformer och ofrivilligt deltidsarbete. Också bland personer över 55 år ser vi problem för arbetslösa att komma tillbaka på arbetsmarknaden.

Vi kan således konstatera att arbetsmarknadspolitiken inte varit tillräckligt träffsäker. Å andra sidan kan inte allt lösas med politiska beslut. Vi lever i en marknadsekonomi där behov och utbud ofta är svåra att förutspå. Ändå tvingas vi konstatera att den förda arbetsmarknadspolitiken med den nya högeralliansen lämnar mycket övrigt att önska.

Balansen och samordningen mellan åtgärdsarbeten, utbildning och kompetensutveckling har inte tillräckligt svarat mot arbetsmarknadens behov. Arbetslöshet för den enskilde innebär ofta såväl utanförskap, ohälsa som ekonomiska bekymmer. De negativa effekterna av arbetslöshet, både för den enskilde och för samhället i stort, får inte underskattas. Fler människor i arbete är viktigt för oss miljöpartister.

För Miljöpartiet är det en prioriterad fråga att verka för en jämställd arbetsmarknad genom medvetna insatser som syftar till att bryta upp mans- och kvinnodominerade branscher. Detta kommer också att leda till mer jämställda löner och arbetsvillkor i övrigt.

Fler nya jobb

För att klara omställningen till ett hållbart samhälle krävs både fortsatt strukturmöjliggörande av svensk ekonomi i hållbar riktning och att nya jobb skapas. Miljöpartiet ser tre viktiga områden som är fortsatt högprioriterade för den gröna omställningen av samhället och som samtidigt kommer att skapa sysselsättning och nya jobb.

- ? Genom utvecklingen av ny, renare, effektivare teknik och teknologier som leder till en hållbar omställning av produktionen kan näringslivet utvecklas och ny sysselsättning, export och ekonomisk utveckling skapas.
- ? Ett bättre och ansvarsfullare nyttjande av Sveriges naturresurser leder till fler ekologiskt hållbara nettojobb. Genom att förvalta naturresurserna bättre kan nya jobb skapas inom traditionella gröna näringar som skogen och jordbruket.

Fel! Okänt namn på

- ? En fortsatt ekologiskt klimathållbar omvandling av infrastruktur, bostäder och energiförsörjning kommer att generera nya jobb samtidigt som det leder till ett hållbarare samhälle.

Förändringstakten i samhället är stor. Varje år försvinner och nyskapas mellan 400 000 och 500 000 jobb och det skapas mellan 35 000 och 40 000 nya företag. Denna ständigt pågående förändring skapar stora möjligheter att ställa om jobben i en mer klimat- och miljöhållbar riktning. Det ger också perspektiv och insikt om att det inte med nödvändighet behöver ta så oerhört lång tid att ställa om samhället i en hållbar riktning.

- ? Den svenska miljöteknikexporten växer. Miljöteknik är en av de snabbast växande branscherna internationellt. Både investeringsbehoven och betalningsviljan för att uppnå en god miljö verkar bara öka eftersom allt fler inser att priset för att inte göra något alls är så mycket högre. När världsmarknaden växer och efterfrågan ökar kan de svenska företag som ligger långt framme vara med och slåss om den växande marknaden. Fram till 2010 beräknas exporten öka med minst 10 miljarder kronor enligt exportrådets prognoser. Det motsvarar 10 000–15 000 nya jobb.
- ? Att minska vårt beroende av olja minskar inte bara vår klimatpåverkan. Även vår sårbarhet och samhällets kostnader kan minska. Ersätts dessutom oljan med hållbara inhemska energialternativ skapas inhemska arbetstillfällen. Vår egen skogsråvara, inklusive massafabrikernas svartlut, är hårdvaluta när både olja och utsläppsätter för koldioxid blir allt dyrare. Sverige ses idag som världsledande när det gäller bioenergi och många företag står inför stora exportmöjligheter av svenska produkter och knowhow inom bioenergisektorn. En aktiv politik som stimulerat omställning från olja till bioenergi för uppvärmning har inte bara lett till hållbarare energilösningar som minskar utsläppen av växthusgaser utan har också skapat utrymme för svenska företag som med stigande världsmarknadspriser på olja har stora exportmöjligheter.
- ? Genom en fortsatt satsning på hållbara energisystem kan fler svenska företag växa sig starka och bli framgångsrika exportföretag. Det svenska läget för bioenergi är mycket gynnsamt då vi har stora tillgångar på råvara i form av skog. Men även andra förnyelsebara energislag kan utvecklas. De svenska vindlägena är till exempel vida överlägsna de tyska. Med vår stora yta både till lands och till havs finns förutsättningar att göra vindkraft till en svensk storindustri. En annan viktig marknad att utveckla är energieffektivisering då den allra billigaste kilowattimmen eller drivmedelslitern är den sparade. Teknik för energieffektivisering kan bli den största framtida energibranschen. Där har samordnad teknikupphandling en viktig roll att spela. Utvecklingen av en marknad för hållbara energilösningar sker dock inte av sig själv. Svensk forskning måste ligga längre fram med inriktning på att stödja nästa generation biodrivmedel, solceller och vågkraft. Med politiskt stöd, i form av både stimulans och krav, i form av mer styrande certifikatssystem och en fortsatt grön skatteväxling, kan ny svensk snål och ren teknik växa sig stark både i Sverige och internationellt.

Fel! Okänt namn på

? Återvinningsbranschen är under stark expansion. Enligt Svensk näringsgrensindelning ökade antalet sysselsatta med 350 procent från 1994 till 2004. Andelen nyföretag är 18,2 procent, vilket kan jämföras med genomsnittet i tillverkningsindustrin som är 9,1 procent. Enligt en rapport, april 2006, från Återvinningsindustrierna kommer det att skapas minst 10 000 nya jobb inom den närmaste tioårsperioden. Samtidigt hävdar återvinnarna att den totala sysselsättningsökningen blir minst det dubbla då det finns en stor sektor som arbetar med olika kringtjänster. Enligt branschen handlar det således om minst 20 000 nya jobb fram till 2016. Men då det finns risk för viss överlappning till andra branscher när det gäller att räkna hem kringtjänsterna väljer vi att ange 20 000 nya jobb fram till 2020.

Miljöpartiets konkreta förslag på området, Miljö ger jobb, finns i huvudsak i Miljöpartiets motion som behandlar näringsutskottets utgiftsområden 19, 21 och 24.

Utgiftsområde 13 – Arbetsmarknad

En politik för lika rättigheter

Regeringen har tidigare beslutat att Integrationsverket avvecklas och att verksamheterna delas upp och flyttas till Migrationsverket, länsstyrelserna, Ungdomsstyrelsen, Statistiska centralbyrån och Rådet för europeiska socialfonden i Sverige. Miljöpartiet delar inte den högerledda regeringens uppfattning utan anser istället att Integrationsverket borde ersättas med en ny myndighet, Myndigheten för nyanländas etablering.

Miljöpartiet har drivit att det måste finnas en politik mot diskriminering och fått gehör för att stöd ges för lokalt antidiskrimineringsarbete, ett ökat stöd till de olika ombudsmännen samt andra antidiskrimineringsåtgärder. Miljöpartiets samlingsnamn för denna politik är Politik för lika rättigheter. Ett viktigt ben i denna politik är att ha en aktiv politik mot diskriminering. Då handlar det om att ha en lagstiftning som är bättre än dagens och samlar samtliga diskrimineringsgrunder, men som också till exempel täpper igen hål såsom att det inte finns en lagstiftning mot diskriminering på bostadsmarknaden och att göra lagen om diskriminering på arbetsmarknaden civilrättslig.

Regeringens förslag att ändra de integrationspolitiska målen, avsnitt 4.3, och lägga till en punkt om ”ett samhälle fritt från diskriminering” välkomnas av oss. Det vi dock saknar är de konkreta förslagen i politiken som lever upp till det föreslagna målet.

Det är uppenbart att det behövs resurser och verktyg för att se till att lagarna följs och att det skapas kunskap och medvetenhet om diskriminering. En central roll i detta arbete skulle en myndighet för lika rättigheter, som arbetar med alla diskrimineringsgrunder, ha. En sådan myndighet skulle kunna arbeta med metodutveckling av antidiskrimineringsarbete och kunna leda försöksverksamheter i statliga, kommunala och privata verksamheter. Myndigheten

skulle också ha ansvaret för att fördela resurser till frivilligorganisationer som arbetar med jämställdhet och samtliga diskrimineringsgrunder.

I vårbudgeten 2006 fick vi genom förhandlingar med den dåvarande regeringen igenom att ytterligare 4 miljoner kronor skulle anslås till de lokala antidiskrimineringsbyråerna under år 2007. Denna satsning måste fortsätta. Antidiskrimineringsbyråerna har utvecklat ett väl fungerande samarbete med ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) som bland annat inneburit att DO bedrivit utbildning av personalen på antidiskrimineringsbyråerna men även gett dem stöd på annat sätt som gett bra resultat i förhållande till byråernas verksamhetsuppgifter. Miljöpartiet menar att antidiskrimineringsbyråerna spelar en viktig roll i kampen mot etnisk diskriminering.

Miljöpartiet föreslår därför att anslaget till antidiskrimineringsbyråerna ökas med 5 miljoner kronor och finansieras inom ramen för Miljöpartiets förslag om ökat anslag till integrationsåtgärder.

Det finns idag ett antal organisationer som jobbar med lika rättigheter. Vi vill gärna uppmärksamma deras viktiga arbete. Den högerledda regeringen har dragit ner kraftigt på det stöd dessa organisationer tidigare fick. När det gäller Centrum mot rasism så har regeringen tagit bort hela anslaget, vilket vi beklagar. Vi avsätter därför 2,5 miljoner kronor i vår budget till Centrum mot rasism samt 6 miljoner kronor till organisationen Arbete mot rasism som finansieras inom ramen för Miljöpartiets förslag om ökat anslag till integrationsåtgärder.

Det andra benet i en politik för lika rättigheter är en minoritetspolitik som omfattar flera etniska grupper i samhället. Dessa nya erkända minoritetsgrupper ska kunna få bidrag för till exempel språk och kultur, som i sig innebär att deras engagemang och delaktighet i samhället stärks. Hur denna nya minoritetsstatus ska utformas måste en utredning se över. Vi föreslår därför att en parlamentarisk utredning tillsätts kring hur den nya minoritetsstatusen ska utformas.

Miljöpartiet föreslår att anslag till de nya erkända etniska minoriteterna finansieras inom ramen för Miljöpartiets förslag om ökat anslag till integrationsåtgärder.

Kommunersättningar vid flyktingmottagande

Riksdagen beslutade efter förslag i regeringens ekonomiska vårproposition för 2007 om extra ersättning till kommuner som under 2007 tecknar treåriga avtal om flyktingmottagande. Ersättningen innebär att kommuner som ingår avtal får 10 000 kronor per person de tar emot. Avtalskommunerna får ytterligare 20 000 kronor per person för de personer som under första året efter uppehållstillstånd blivit godkända i sfi, fått praktik eller arbete under viss tid. Det avsattes också medel för att undersöka möjligheterna till att finna former för att stärka individens incitament att snabba på inträdet på arbetsmarknaden. Formerna för detta individincitament utreds ännu inom Regeringskansliet.

Miljöpartiet menar att det är viktigt att alla kommuner solidariskt delar det nationella ansvaret för flyktingmottagande. Vi blir alltmer bekymrade över

Fel! Okänt namn på

dagens situation där ett fåtal kommuner tar emot allt fler flyktingar medan andra kommuner inte tar emot en enda. Det är självklart att dessa kommuner ser svårigheten med att ansvara för hela Sveriges flyktingmottagning. Vi tror inte heller att denna situation är bra för den enskilde flyktingen som kommer till Sverige. Vi anser också att det är viktigt att de anlända flyktingarna så snabbt som möjligt ges chansen att bli aktiva och respekterade i det svenska samhället. Då är underlättande av inträdet på arbetsmarknaden mycket viktigt.

Däremot tror vi inte på metoden med individbaserad stimulansersättning utan vill istället att dessa medel flyttas till kontot för att stimulera fler kommuner till flyktingmottagande. Det viktigaste är att fler kommer ut i arbete med anständiga löner och arbetsvillkor i övrigt. Så byggs verklig integration.

Regeringen gör bedömningen att för 2008 och framåt beräknas antalet kommunmottagna flyktingar ligga nära nivån för 2006. Det betyder att många kommuner, särskilt de med stort flyktingmottagande, kommer att få stora och omfattande problem med att klara mottagandet på ett för flyktingarna anständigt sätt. Mot den bakgrunden är det olyckligt att regeringen i budgetpropositionen nöjer sig med att i stort sett bara kompensera för ökningen av antalet mottagna flyktingar.

Miljöpartiet föreslår att anslaget Kommunersättningar vid flyktingmottagande tillförs 380 mnkr utöver vad regeringen föreslår. Detta motsvarar ungefär 10 000 kronor extra per flykting.

Jämställdhetsombudsmannen

Många arbetsgivare, såväl privata som offentliga, verkar inte känna till jämställdhetslagens innebörd att arbetsgivare ska underlätta för både kvinnliga och manliga löntagare att förena förvärsarbete med föräldraskap. Okunskapen kan avläsas hos JämO, som får in många anmälningar och förfrågningar till myndigheten kring detta. Problematiken är så tydlig och så omfattande att JämO dragit igång en kampanjturné i sex län för att informera om föräldraledighetslagens förbud mot att missgynna föräldrar, en lag som Miljöpartiet var med och arbetade fram 2006.

Det är både kvinnor och män som drabbas av arbetsgivarnas bristande kunskap, och/eller ovilja att följa lagstiftningen. När det gäller männen visar undersökningar att det bland en betydande del av arbetsgivarna finns inställningen att män inte förväntas satsa på familjen – för män är det först och främst jobbet som gäller. JämO menar att det förmodligen är en viktig förklaring till att papporna bara tar ut 20 procent av den sammantagna föräldraledigheten.

JämO:s signaler tyder på att det kanske är arbetsgivarnas inställning till pappaledighet som är det huvudsakliga motivet till att män avstår från sin rätt att vara hemma med barnen. Om den inställningen hos arbetsgivarna också leder till, vilket många drabbade pappor vittnar om, sämre möjligheter till kompetensutveckling, befordran och löneutveckling är det förstärkt att många pappor avstår från sin lagliga rätt.

Fel! Okänt namn på

Ur jämställdhetssynpunkt är det dock framför allt kvinnorna som blir förlorare. När barnen blir en del av familjelivet är det mammorna som i högre grad än papporna stannar hemma. Det leder till att mammorna är mer borta från jobbet, vilket i sin tur ofta leder till sämre löneutveckling och att möjligheten till karriär begränsas. Papporna däremot arbetar ofta mer genom till exempel övertid och extra jobb.

Enligt Miljöpartiets uppfattning är det angeläget att JämO kan fortsätta sitt informationsarbete kring denna för jämställdheten så viktiga fråga. Kunskapen måste spridas över hela landet, in ta bara till sex av länen.

Miljöpartiet föreslår att anslaget till JämO ökas med 5 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslår.

Arbetsmarknadspolitik för de som står långt bort från arbetsmarknaden

Arbetslösheten har minskat kraftigt de senaste åren men trots detta finns det fortfarande många arbetslösa. De som idag är arbetslösa är ofta de som står långt bort från arbetsmarknaden och som kanske inte haft ett arbete på lång tid. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder måste sättas in, och inte som den högerledda regeringen gör, dra ner på insatserna. Det kan gälla allt från omskolning och yrkesutbildning till stödåtgärder.

Svenska för invandrare måste ses över eftersom kvaliteten på utbildningen skiljer sig mycket åt. Friåret har också visat sig vara en bra åtgärd för personer som står långt från arbetsmarknaden att få in en fot på arbetsmarknaden.

Nej till regelförändringar i arbetslöshetsförsäkringen

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag till ytterligare försämrade villkor i arbetslöshetsförsäkringen. De föreslagna regelförändringarna kommer att leda till än fler problem för dem som ofrivilligt hamnat i arbetslöshet. Dessutom riskerar det innebära att arbetslöshetens kostnader istället för på staten hamnar på kommunernas kostnader för försörjningsstödet. Regelförändringarna blir särskilt allvarliga då regeringen igen föreslår mycket kraftiga nedskärningar av antalet platser i arbetsmarknadsprogrammen.

I förhållande till regeringens förslag föreslår Miljöpartiet en ökning av anslaget Bidrag till arbetslöshetsersättning och övriga kostnader med 4 008 miljoner kronor 2008.

Återinför friåret

Intresset för det nu avskaffade friåret överträffade alla förväntningar. Det visar att det var en bra och efterlängtd reform. Många ville ta chansen att pröva något nytt under ett år.

Fel! Okänt namn på

Det finns som väntat en stor variation i vad friårstagarna har gjort under sin ledighet. Många har valt att satsa på alternativet att starta eget företag eller vara hemma med barn eller barnbarn. En annan stor grupp har studerat, antingen för att höja sin kompetens eller för att ta chansen att studera något man annars aldrig skulle få möjlighet till i sin yrkesroll. Även för de personer som vikarierade för friårstagarna gjordes en välfärdsvinst genom att en i vissa fall långvarig arbetslöshet kunde brytas.

På kort sikt leder friåret naturligtvis till en minskning av arbetslösheten, varje friårstagare ersätts av någon arbetslös, varför antalet registrerade arbetsökande minskar. De personer som går in som vikarier för friårstagarna tillägnar sig också en värdefull arbetslivserfarenhet. Den generella utbildningsnivån hos de arbetsökande höjs, liksom utbildningsnivån för företagets anställda. Detsamma gäller också den positiva effekt som uppnås av att flera under friåret väljer att starta eget, vilket ger en ny grund för fler livskraftiga småföretag.

Arbetslivsinstitutets utvärdering av friåret visar att reformen lett till ökad rörlighet på arbetsplatser och arbetsmarknaden. Institutet för arbetsmarknads- politisk utvärdering (IFAU) visar att tiden i arbetslöshet för friårsvikarierna minskat efter vikariatet. Friåret har således varit positivt för både vikarier och friårstagare.

Miljöpartiet föreslår att friåret återinförs, till en kostnad på 250 miljoner kronor, enligt samma förutsättningar som gällde innan det avskaffades av den borgerliga riksdagsmajoriteten.

80 procents nivå vid a-kassa och jobb- och utvecklingsgarantin

Regeringen har ändrat så att ersättningen för deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin ska vara 65 procent av tidigare dagsförtjänst, dock med minst det grundbelopp som lämnas inom arbetslöshetsförsäkringen. Det betyder för flertalet att ersättningen vid deltagande i garantin blir lägre än ersättningen vid arbetslöshet. Dessutom trappas ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen ner från 80 till 70 procent av tidigare dagsförtjänst efter 200 ersättningsdagar.

Miljöpartiet har redan tidigare avvisat regeringens ersättningsnivåer. Vi menar att det är dags att lyfta upp ersättningen vid deltagande i arbetsmarknadsprogram. Det är orimligt att deltagande i aktiviteter som syftar till att bryta arbetslösheten ger mindre inkomster än vid arbetslöshet.

Miljöpartiet föreslår att arbetslöshet med a-kassa och deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin ska berättiga till en ersättning motsvarande 80 procent av tidigare dagsförtjänst.

Återgång till tidigare kvalifikationsregler för a-kassa

När regeringen för cirka ett år sedan ändrade reglerna för rätten att ta del av arbetslöshetsförsäkringen möttes förslagen av starka och omfattande protester

Fel! Okänt namn på

av bland annat oss. Förslagen betraktades som orättvisa och i en del fall obegripliga, särskilt som regeländringarna i en del fall helt uppenbart motverkar det som regeringen säger sig grundar sin politik på, nämligen arbetslinjen.

Regeringen har genomfört att arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen skärps. Det innebär att den som haft arbete i minst sex månader måste ha arbetat minst 80 timmar i månaden, i jämförelse med tidigare, 70 timmar, för att ha rätt till ersättning i arbetslöshetsförsäkringen. Alternativet är att ha arbetat minst 480 timmar under en sammanhängande tid av sex månader och arbetat minst 50 timmar under var och en av dessa månader. Det innebär en skärpning med 30 timmar under de sex månaderna och med fem timmar under var och en av dessa månader.

Med skärpningen av arbetsvillkoret riskerar en betydande del av de förvärvsarbetande att bli ställda utan ersättning från a-kassan vid arbetslöshet. Förslaget slår hårt mot deltidsarbetande då 7,8 procent av de förvärvsarbetande har en överenskommen arbetstid på mindre än 80 timmar enligt SCB. Kvinnorna drabbas som grupp hårdare än männen då dubbelt så många kvinnor som män arbetar under 80 timmar i månaden, Regeringens förslag går således på tvärs mot strävandena till en jämställd arbetsmarknad.

Konsekvenserna blir särskilt anmärkningsvärda då regeringen också förklarar att den vill införa en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring för alla förvärvsarbetande. Det innebär ju att en del av det premiebetalande försäkringskollektivet inte kan komma i fråga för ersättning när de drabbas av det som försäkringen avser, ersättning vid arbetslöshet. Det finns anledningen att ifrågasätta huruvida regeringens förslag till regeländringar i arbetslöshetsförsäkringen, enligt lagen, kan kombineras med obligatorisk arbetslöshetsförsäkring.

Regeringen har också infört att den överhoppningsbara tiden i försäkringen minskas från sju till fem år. Enligt vår mening, som också delas av bland annat Sveriges Förenade Studentkårer, får det allvarliga konsekvenser för främst långtidsstudier studenter. Det gäller särskilt då högskolornas fyraåriga kurser planeras förlängas till fem år. Det betyder i sin tur att avbrott i studier beroende av till exempel föräldraledighet innebär att rätten till ersättning i arbetslöshetsförsäkringen går förlorad.

Möjligheten att kvalificera sig för arbetslöshetsförsäkringen genom studier, studerandevillkoret, har avskaffats. Det betyder att övergången mellan högskoleutbildning och inträde på arbetsmarknaden försvåras. Det är olyckligt då studierna som regel syftar till att ta sig ut till "rätt jobb". Att regeringen i sin argumentation hävdar att övergången mellan studier och arbete måste lösas på annat sätt än genom arbetslöshetsförsäkringen är inte trovärdig då det saknas konkreta förslag och medel till hur det ska lösas.

Slopan det av studerandevillkoret leder också till ökade kostnader för kommunerna då många studenter som avslutat studierna, som söker jobb men ännu inte fått något, kommer att tvingas söka kommunalt försörjningsstöd då de inte har rätt till ersättningen från a-kassan.

Enligt uppgifter från TCO var det ca 38 000 studenter som 2005 fick ersättning enligt studerandevillkoret.

Fel! Okänt namn på

Till detta kan läggas att regeringen underlättat för tidsbegränsade anställningar som bland annat innebär att säsongsanställda drabbas hårt. Ett annat problem för de säsongsanställda är att även reglerna för a-kassan ändras. Tidigare baserades deras ersättning från a-kassan på inkomster av arbete under sex månader. Med de nya reglerna fördubblas tiden till 12 månader. Det betyder att arbetslöshetsersättningen för säsongsanställda minskar drastiskt.

För en säsongsanställd med en månadslön på 24 000 kronor innebär det en sänkning av a-kassan med drygt 3 000 kronor i månaden under de första 100 arbetsdagarna i arbetslöshet. Det betyder att för den som är säsongarbetslös fem månader om året och som hade en månadslön på 24 000 kronor blir det inkomstminskning med cirka 15 000 kronor om året. Skillnaden mellan månadslönen och ersättningen från arbetslöshetsersättningen blir cirka 9 000 kronor i månaden. Det är oacceptabelt.

Miljöpartiet föreslår att de kvalifikationsregler som gällde före regerings-skiftet 2006 återinförs.

Nej till försämrade a-kassa vid deltidarbetslöshet

Regeringen föreslår kraftiga försämringar för deltidarbetslösas möjlighet att ta del av arbetslöshetsförsäkringen. Samtidigt avvisar regeringen kravet på att heltidsanställning ska vara norm på den svenska arbetsmarknaden. Med det klargörs regeringens inställning att det är löntagarna som ska betala arbetsgi-vares ovilja att anställa på heltid.

När antalet ersättningsdagar sänks från 300 till 75 vid deltidarbetslöshet slår det särskilt hårt mot kvinnor då deltidarbetet är mer utbrett bland kvinnor än män. Med det blir deltidarbetet en än värre kvinnofälla än det varit tidigare då det kommer att leda till ytterligare lägre inkomster för kvinnor som i sin tur leder till lägre ersättningar i socialförsäkringssystemet och i den framtida pensionen. Vi kan med det konstatera att regeringen fortsätter på den inslagna vägen, icke jämställd arbetsmarknadspolitik.

Regeringens åtgärder kommer med stor sannolikhet innebära att heltidsarbetslösheten ökar då arbetslösa som erbjuds en deltidanställning riskerar förlora inkomster på att ta ett deltidjobb. Det rimmar illa med regeringens uppmaning att i arbetslinjens anda ta vilket jobb som helst, om så bara ett halvtidsjobb. Jobbar man mindre än så är man ju beroende på det skärpta arbetsvillkoret överhuvudtaget inte berättigad till a-kassa. Lägg därtill att regeringen utreder förslag om obligatorisk a-kassa och vi kan konstatera att det blir allt färre som kan komma i fråga för att få ersättning från denna arbetslöshetsförsäkring.

Miljöpartiet föreslår att riksdagen avslår regeringens förslag om begränsning av deltidarbetslösas möjlighet till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen.

Nej till ökat antal karensdagar

Regeringen inför ytterligare två karensdagar, från fem till sju dagar, i arbetslöshetsförsäkringen. Skälet sägs vara att öka incitamentet för redan sysselsatta att undvika mellanliggande arbetslöshetsperioder i samband med arbetsbyte. Resonemanget är enligt vår mening fullständigt grundlöst. Dessa karensdagar gäller ju när en person mot sin vilja blivit av med jobbet. Men om det verkligen skulle vara som regeringen underförstått menar, att många arbetslösa företrar arbetslöshetsersättning framför arbetslön så lär ju knappast två ytterligare karensdagar få dessa att välja arbete framför ersättning från a-kassan. Regeringens förslag har inget med arbetslinjen att göra. Det handlar snarare om stärka statskassan på arbetslösas bekostnad.

Miljöpartiet föreslår att riksdagen avslår regeringens förslag om att ytterligare två karensdagar införs i arbetslöshetsförsäkringen.

Nej till arbetslöshetsavgift

Regeringen vill införa en arbetslöshetsavgift och med den ersätta den förhöjda finansieringsavgiften för arbetslöshetskassorna. Avgiften blir 33 procent av kassornas utbetalningar av inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning. Regeringen hymlar inte med avsikten bakom förslaget. I budgetpropositionen skriver man rakt av att det handlar om "att arbetstagarorganisationerna ska vara ansvarsfulla i löneförhandlingarna". I klartext betyder detta att facken ska motverka löneökningar som kan leda till låg lönsamhet för arbetsgivarna, vilket i sin tur kan leda till arbetslöshet.

Det finns mycket som kan anföras mot ett sådant resonemang, till exempel att det inte precis är branscher med höga löner som lider av hög arbetslöshet. Det är precis tvärtom. Därför är det också lågavlönade kulturarbetare, fiskare, hotell- och restauranganställda, livsmedelsarbetare som utifrån dagens arbetsmarknadssituation kommer att få de högsta avgifterna, enligt regeringens egna tabeller. I klartext handlar förslaget om arbetslöshetsavgifterna om att avgiften till a-kassan höjs för dem som jobbar i branscher med hög arbetslöshet medan de som jobbar i branscher med låg arbetslöshet får lägre avgifter. Det handlar om att straffa det kollektiv som jobbar i osäkra branscher medan man gynnar dem som är på säker mark.

Miljöpartiet föreslår att riksdagen avslår regeringens förslag om införande av arbetslöshetsavgifter.

Ökning av arbetsmarknadsprogrammen

Regeringen föreslår neddragningar i arbetsmarknadsåtgärderna med sammanlagt 13 000 platser 2008 och med 7 000 platser per år 2009 och 2010. Det motiveras med ökad efterfrågan på arbetskraft och det gynnsamma konjunkturläget.

Fel! Okänt namn på

Det är sant att arbetslösheten minskar och antalet i åtgärder likaså. Men sant är också att den grupp som står längst från arbetsmarknaden idag inte minskar. I det läget är det oansvarigt att dra ner på åtgärdsprogrammen i sådan omfattning som regeringen föreslår. Om inte mycket aktiva åtgärder sätts in för att klara människor ur den gruppen riskeras att många aldrig kommer att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden.

Miljöpartiet föreslår att antalet neddragningar i arbetsmarknadsprogrammen begränsas till cirka 2 000 platser 2008 och till 1 000 platser per år 2009 och 2010. Det innebär i jämförelse med regeringens förslag 11 000 fler platser 2008 och 6 000 fler platser per år 2009 och 2010.

Starta-eget-bidrag

I och med regeringens kraftiga neddragning av medel till för arbetsmarknadspolitiska program, har de program som innebär stöd till nyföretagare också minskat kraftigt. I många län har man tvingats avslå alla nya ansökningar av starta-eget-bidrag under 2007 och under 2008 kommer bara ca 1/4 av planerat antal få starta-eget-bidrag. Studier har visat att ett stort antal nya företag kommit igång på grund av starta-eget-bidraget och att dessa också överlevt och börjat anställa ytterligare personal. Miljöpartiet föreslår därför att det skjuts till 200 miljoner kronor så att starta-eget-bidraget kan återinföras.

Socialt företagande

Trots en god konjunktur och en god arbetsmarknad är det fortfarande stora grupper av människor som inte får arbete. Det handlar om funktionshindrade, f.d. missbrukare, f.d. kriminella och långtidssjuka med flera. Socialt företagande är ett alternativ för att integrera de mest utsatta grupperna både i samhälle och i arbetsliv. Det skapar nya arbetstillfällen och ökar arbetskraftsutbudet. De sociala företagens affärsverksamhet är ett medel för att uppnå de sociala målen, och eventuella vinster återinvesteras i verksamheten. Samhällsvinsterna av det sociala företagandet är uppenbara och dokumenterade.

Idag finns det cirka 150 sociala företag i Sverige som vuxit fram oberoende av varandra och som är förankrade i de grupper vars behov de avser att lösa. De har ofta startat som projekt med stöd av intresseorganisationer eller kommuner och med starka inslag av eldsjälares engagemang. Intresset för socialt företagande är växande i Sverige men också internationellt. Goda erfarenheter finns i flera av EU:s medlemsstater.

Trots detta är det sociala företagandet och dess förutsättningar okänt hos myndigheter som AMS och Försäkringskassan och hos företagsstödjande aktörer. Det innebär stora svårigheter att bygga långsiktigt hållbara företag. Dagens regelverk är ofta inte anpassade för de sociala företagen och deras medarbetare. Därför behövs insatser för information, kunskapsutveckling, samordning, kompetensutveckling och en översyn av relevanta lagar och regler med mera.

Alternativa arbetsförmedlingar

Miljöpartiet har redan tidigare föreslagit att regeringen tar initiativ för att stimulera arbetsmarknadens parter att bedriva arbetsförmedling. Nyligen har fyra Saco-förbund, Sveriges Ingenjörer, Jusek, Naturvetarförbundet och Civilekonomerna startat upp arbetsförmedling för sina medlemmar i samarbete med Manpower och Salus Ansvar. Namnet på förmedlingen är Sveriges Akademi-kerförmedling.

Denna typ av initiativ bör enligt vår mening uppmuntras av staten. Vi är övertygade om att fackens lokala kännedom om sina egna medlemmar och förutsättningarna på de lokala arbetsmarknaderna ger dem goda förutsättningar för arbetsförmedlande uppgifter. Det gäller också i minst lika hög grad bland TCO- och LO-facken liksom för avtalsslutande arbetsgivarorganisationer.

Mot denna bakgrund anser vi att staten, inom ramen för anslag till arbetsförmedling, ska ge ekonomiskt stöd till arbetsförmedlingar som drivs av kollektivavtalsslutande parter på arbetsmarknaden.

Nystartsjobb

Vi noterar också att regeringen nu insett att även offentlig sektor ska ha möjlighet att anställa på villkor för nystartsjobb. Därmed går regeringen med på Miljöpartiets förslag, vilket är mycket bra då det också kommer att betyda att fler kvinnor i offentlig sektor kommer att kunna anställas på samma villkor som många män i privat sektor.

Utgiftsområde 14 – Arbetsliv

Ökat anslag till Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket gör ett omfattande och bra inspektionsarbete på arbetsplatserna. Det är uppenbart att Arbetsmiljöverket arbetar i en anda av att i samförstånd lösa arbetsmiljöproblem och inte i första hand att sätta dit arbetsgivaren och dess ansvariga fysiska företrädare. Trots att Arbetsmiljöverkets inspektörer har rätt att göra oanmälda arbetsplatsbesök anmäler de vanligen sin inspektion i förväg.

Av Arbetsmiljöverkets rapporter framgår att få anmälningar leder till åtal enligt straffansvar. Att så är fallet beror enligt samstämmiga uppgifter på att det ofta är mycket svårt för åklagare att säkerställa vilken fysisk person som kan ställas till ansvar. Anledningen till det är inte bristande kompetens hos åklagarmyndigheten utan snarare att lagstiftningen är otillräcklig.

Med dagens lagstiftning finns det anledning att misstänka att mindre seriösa företag kan komma undan åtal för arbetsmiljöbrott beroende på oklarheter om vem eller vilka fysiska personer som utsetts till ansvariga. På motsvarande

Fel! Okänt namn på

sätt kan det vara lättare att finna de ansvariga personerna hos seriösa företag med klara och tydliga delegationsregler. Det skulle kunna betyda att medan seriösa företag får stå till svars för smärre brott mot arbetsmiljölöslagstiftningen kan mindre seriösa företag gå fria för betydligt allvarligare brott.

Mot denna bakgrund menar Miljöpartiet att det finns anledning att pröva rimligheten i att det inte går att ställa juridiska personer till straffrättsligt ansvar för arbetsmiljöbrott.

Ett stöd till det lokala arbetsmiljöarbetet genom företagshälsovård eller motsvarande resurser är av stor betydelse. Med hänsyn tagen till de stora pensionsavgångarna inom företagshälsovården de närmaste åren och det ökade behovet av företagshälsovård som kan förutses är det viktigt att utbildningen av företagshälsovårdspersonal utvecklas både kvalitativt och kvantitativt.

Redan i förra årets budgetproposition minskade regeringen sitt anslag till Arbetsmiljöverket med 50 miljoner kronor för 2007. Det har bland annat inneburit att cirka 100 tjänster avvecklats på myndigheten. Nu fortsätter regeringen på den inslagna vägen och föreslår en ytterligare neddragning med 33 miljoner kronor för 2008. Det är olyckligt och kommer med stor sannolikhet att innebära försämrat arbete ute på fältet.

Vi föreslår att 10 miljoner kronor per år anslås för att förstärka företagshälsovårdsutbildningen för perioden 2008–2010 och att det finansieras genom att inte acceptera regeringens förslag till minskade anslag till Arbetsmiljöverket.

Miljöpartiet motsätter sig regeringens förslag att minska anslaget till Arbetsmiljöverket och anslår i förhållande till regeringens förslag 83 miljoner kronor, varav 10 miljoner kronor till företagshälsovården, 2008.

Jämställdhet

Regeringen anslår drygt 392 miljoner kronor 2008 för särskilda jämställdhetsåtgärder. Medlen ska bland annat användas till en handlingsplan för att minska våldet mot kvinnor. Så skrev regeringen redan i förra årets budgetproposition men tvingas nu konstatera att kostnaderna huvudsakligen kommer 2008 då man ännu inte fått fram någon handlingsplan.

Miljöpartiet är överens om att det behövs en handlingsplan för att motverka mäns våld mot kvinnor och vi har åsikter om hur handlingsplanen bör byggas upp. Grundkonceptet bör enligt vår mening vara att få olika delar av samhälleliga krafter att samverka. Det gäller såväl myndigheter och kommunala instanser som frivilligorganisationer.

Inom rättsväsendet, det vill säga domare, nämndemän, åklagare och polisväsendet, krävs det jämställdhetsutbildningar. Inom kriminalvården måste det satsas på utvecklingsarbete och behandlingsprogram. Det behövs kompetensutveckling inom området våld i hederns namn. Det krävs en riktad satsning på information kring samkönat våld. Bland vårdpersonalen behövs det fortbildning inom genus. Det krävs forskning om hur våldsutsatta kvinnor behandlas

Fel! Okänt namn på

inom vården. Det behövs också kraftigt höjda anslag till kvinnojourernas verksamhet.

Miljöpartiet anser vidare att ur anslaget Särskilda jämställdhetsåtgärder ska det tillföras medel för jämställd kultur och fritid, jämställdhetsutbildning av personal i kommunerna och att det utbildas fler genuspedagoger. Därutöver föreslår vi att det inrättas ett jämställdhetsråd med ansvar för att samordna och utvärdera det jämställdhetspolitiska arbetet.

Miljöpartiet föreslår att anslaget Särskilda jämställdhetsåtgärder ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens anslag för 2008.

Stockholm den 4 oktober 2007

Ulf Holm (mp)

Gunvor G Ericson (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Esabelle Reshdouni (mp)

Jan Lindholm (mp)

Mats Pertoft (mp)

Bodil Ceballos (mp)